

ERIHOOLEKANNE – KELLELE JA MILLAL?

Erihoolekandeteenused on sotsiaalteenused psüühikahäirega inimestele, kuid mitte kõik psüühikahäirega inimesed ei vaja alati oma igapäevaelu toimetuleku tagamiseks, elukvaliteedi hoidmiseks või tõstmiseks erihoolekandeteenuseid.

Kellele on erihoolekandeteenused mõeldud?

- ❖ Erihoolekandeteenused on mõeldud raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega inimestele.
- ❖ Raske psüühikahäirega inimestele on omane rahutu või väga endassetõmbunud olek, arusaamatu või tegelikkusele mittevastav jutt, oluliselt on häiritud inimese sihipärane käitumine.
- ❖ Sügava psüühikahäirega inimese puhul on omane sage etteaimamatu käitumine, mis häirib sageli ümbritsevaid inimesi, inimene ei suuda ise oma olukorda hinnata, tema jutt on arusaamatu või sõnaline kontakt temaga ei õnnestu.
- ❖ Püsiva kuluga psüühikahäire puhul on tegemist aastaid (või kogu elu) kestva kroonilise kuluga psüühikahäirega, mis oluliselt halvendab inimese iseseisvat toimetulekut igapäevaeluga.
- ❖ Lisaks, kui inimesel
 - püsivad diagnoositud haiguse negatiivsed sümptomid ja haigusseisundi sagedased ägenemised,
 - ei esine pikemaajalisi tervisliku seisundi stabiilseid perioode,
 - puudub haigusteadlikkus ja keeldub ravist,
 - on vajanud viimase 5 aasta jooksul tahtevastast ravi ning eelnevatele kirjeldustele lisanduvad veel ka olulised raskused igapäevaeluga toimetulemisel,
 - sotsiaalsete võimete oluline puudujääk või langus ning kõrge teiste häirete (sõltuvushäired, meeleoluhäired, isiksusehäired) esinemise sagedus, siis on psüühikahäirega inimene õigustatud kasutama erihoolekandeteenust.

Erihoolekandeteenused – millal ja kuidas?

- ❖ Sotsiaalkindlustusametil on kohustus hinnata, kas erihoolekannet taotleva inimese puhul on ainuke võimalus vajaliku abi anda erihoolekandeteenustega või saab inimesele vajaliku abi tagada ka teiste sotsiaalhoolekande abimeetmetega, sh kohaliku omavalitsuse poolt pakutavate teenustega.
- ❖ Seal juures võetakse arvesse inimese toimetuleku-, tegevus- ja osalusvõimet ning tervise seisundit lähtudes erihoolekandeteenuse eesmärgist.
- ❖ Kõikidel erihoolekandeteenustel toimub inimese aktiveerimine ja iseseisvuse suurendamine. Samuti peab inimene teenusel olles ka ise maksimaalselt panustama oma igapäevaelu tegevustesse.
- ❖ Ööpäevaringne erihooldusteenus on kõige raskemate sümptomitega psüühikahäiretega inimestele. Seega kaalub sotsiaalkindlustusamet alati enne teenusele suunamist või teenuse kasutamise pikendamist, kas inimesele on võimalik osutada tema vajadustele vastavat abi muude sotsiaalteenustega. Eesmärgiks on ühest küljest tagada abi nii vähe kui võimalik, kuid nii palju kui vajalik ning pakkuda abi, mis on inimese tegelikule toimetuleku- ja tegevusvõimele vastav. Näiteks kui täisealise psüühikahäirega inimese osalus- ja tegevusvõime on langenud määran, et teenuse peamiste tegevustena on vajalik tema abistamine ja toetamine vaid enesehügieeni- ja teenindamises ja tavapärase igapäevaelu toimingutes. Enam ei ole võimalik

tulenevalt bioloogilisest vanusest või muude asjaolude tõttu inimese toimetuleku arendamine, tuleb kaaluda inimesele vajaliku teenusena teisi sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud abimeetmeid, mis ei ole erihoolekandeteenused.

Statistika

- ❖ 2013. aastal oli erihoolekandeteenuste ostmiseks eelarves vahendeid 17 546 728 eurot ning riigieelarvelistest vahenditest osteti 01.01.2013 seisuga 4972 teenuskohta. 2017. aastal oli eelarve 25 186 366 eurot ning teenuskohti oli juba 6846. Seega on erihoolekandeteenuste eelarve nelja aastaga tõusnud 44% ja teenuskohtade arv 38%.

Lisainfot erihoolekandeteenuse kohta [sotsiaalkindlustusameti kodulehelt](#).